

הנחיה מס' 13.2 - הגשת בקשה לחקירת סיבת מוות למטרת נתיחת גופה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: יב בטבת התשס"א, 7 ינואר 2001	16 אוקטובר 1989; 2 ינואר 1994

13.2 הגשת בקשה לחקירת סיבת מוות למטרת נתיחת גופה

1. סעיף 19 לחוק חקירת סיבות מוות¹ (להלן: "החוק") קובע:

"מת אדם ויש יסוד סביר לחשש שסיבת מותו אינה טבעית או שמותו נגרם בעבירה, וכן מת אדם בהיותו נתון במעצר או במאסר או בהיותו מאושפז בבית חולים לחולי נפש או במוסד סגור לילדים מפגרים, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, קצין משטרה, רופא או כל אדם מעוניין, לבקש מאת שופט של בית משפט השלום שבתחום שיפוטו אירע המוות או נמצאת הגויה (להלן - שופט חוקר) לחקור בסיבת המוות".

2. סעיף 26 לחוק זה קובע:

"שופט חוקר רשאי, אם הדבר דרוש לבירור סיבת המוות בחקירה לפי סעיף 19, לצוות על בדיקתה או נתיחתה של הגויה על ידי רופא או מומחה אחר, על דחיית הקבורה עד לאחר הבדיקה או הניתוח, או על פתיחת הקבר והוצאת הגויה לשם ביצוע הבדיקה או הניתוח".

3. לעתים, קיימת רתיעה של גורמי חקירה ביחידות השונות מלבקש מינוי של שופט לחקירת סיבת המוות ומלבקש נתיחת הגופה, לנוכח לחצים המופעלים עליהם בנושא זה מצד גורמים המעורבים בעניין.

4. ככלל, יש לעמוד על כך כי במקרה שבו מתעורר חשד כי המוות נגרם במעשה עבירה, תיחקר סיבת המוות ואם הדבר נדרש - גם תנותח הגופה, אלא אם קיימות נסיבות יוצאות דופן המצדיקות הימנעות מכך.

5. יודגש, כי על פי פסיקת בית המשפט העליון, אין להגיש בקשה לנתיחת גופה לפי סעיף 26 לחוק, אלא אם קדמה לכך בקשה לפתוח בחקירת סיבת המוות, כקבוע בסעיף 19 לחוק. בהעדר בקשה לפתוח בחקירת סיבת המוות, ביטל בית המשפט העליון החלטת שופט שלום בדבר נתיחת הגופה, תוך השארת פתח להגשת בקשה מתוקנת; ראו עניין **ריצ'וול**² לפיכך, יש להקפיד על הגשת בקשה לפתוח בחקירת סיבת המוות, לפי סעיף 19, לפני הגשת בקשה לנתיחת גופה, לפי סעיף 26.

6. ההחלטה בדבר הגשת בקשה לנתיחת הגופה, מן הראוי שתתקבל לאחר שמוצו כל פעולות החקירה בזירה, כדי שבפני בית המשפט תהיה תמונת מצב עדכנית ומושלמת, עד כמה שניתן, שתשמש בסיס להחלטתו. פעולות חקירה הכוללות איסוף ראשוני של עובדות מחשירות

¹ חוק חקירת סיבות מוות, התשי"ח-1958, ס"ח 54.

² בג"ץ 535/89 ריצ'וול נ' כבוד שופט בית-משפט השלום - ד' גרשון, פ"ד מד(1) 441 (1990).

הנחיה מס' 13.2 - הגשת בקשה לחקירת סיבת מוות למטרת נתיחת גופה	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: יב בטבת התשס"א, 7 ינואר 2001	16 אוקטובר 1989; 2 ינואר 1994

והבאת נתונים מזירת העבירה יכולות לסייע לשכנע את בית המשפט בקיום יסוד סביר לחשש כי המוות אכן נגרם בעבירה.

7. בקשות מסוג זה אין צורך להעביר להחלטת פרקליט מחוז, כיוון שלא מדובר בשלב זה בהחלטה על סגירת התיק או על ניהול הליך חס"מ לגופו. מכאן שגם אין צורך בפנייה לפרקליט המחוז כאשר ממצאי הנתיחה מצביעים על כך שהמוות היה טבעי. מובן שבמקרים בהם ישנן נסיבות יוצאות דופן או ספקות באשר לצורך בצו נתיחה, ניתן ורצוי להתייעץ עם פרקליט המחוז.

8. יחד עם זאת, אם לאחר נתיחת הגופה סבורה המשטרה כי יש מקום להמשיך בהליך החס"מ, עליה להביא את העניין להחלטת פרקליט המחוז.

9. במקרים בהם סבור פרקליט המחוז כי יש להמשיך בחקירת סיבות המוות, יש לנקוט ביוזמה מפורשת נוספת לחידוש החקירה; ראו עניין **ריצ'וול**. לפיכך, במקרים אלה יש להגיש לבית המשפט בקשה מיוחדת להמשך ההליך.